

Latvia:

Stort behov for kunnskap, ønsker diakonutdanning

- Den siste tids utvikling med frihet og åpenhet betyr en stor omstillingsprosess for kirken. Lekfolket er kastet ut i ansvar og plikter i et menighetsliv som må bygges opp fra grunnen av, skriver l. amanuensis Alf B. Oftestad i sin rapport etter en reise til Latvia i oktober. Han var invitert av dekanus Robert Akmentis for å forelese på det teologiske fakultet ved Latvia Universitet i Riga.

Av Leif Kjell Askeland

I den nye åpenheten og friheten har nye og gamle spenninger i kirkens liv blitt åpenbart. Her finnes gammel-luthersk kristendom og pietistisk fromhet, en ny folkekirkelighet og nyere evangelikale retninger sammen med forskjellige amerikanske religiøse sekter.

Oftestad tegner et bilde av kristne som har levet ut sin kristendom i små grupper samlet om bibelstudium og oppbyggelse. Avsondret fra omverden under kommuniststyre og sovjetisk okkupasjonsmakt. Når kirken nå utfordres av den nye åpenheten og søkende mennesker, blir utdanning viktig.

- Kirken satser på utdanning. Undervisningen i folkeskolene har like til det siste vært mangelfull. En kristen barneskole ble åpnet i oktober. Undervisningen i søndagsskolene legger man stor vekt på. Det er en egen samling for søndagsskolelærere fra hele Latvia hver lørdag. De samles på den kristne skolen i Riga.

- Som rimelig er, setter kirken sin lit til Det teologiske fakultet. Men også dette bærer preg av mangel på litteratur og teologisk fagkompetanse. De fleste lærerne og studentene arbeider bare deltid på fakultetet ved siden av en krevende innsats i store menigheter. Fakultetet er bare i sin spede begynnelse, men preges av en imponerende innsats fra lærere og øvrige ansatte, mener Oftestad som også fornemmet resignasjon stilt overfor de overveldende oppgaver.

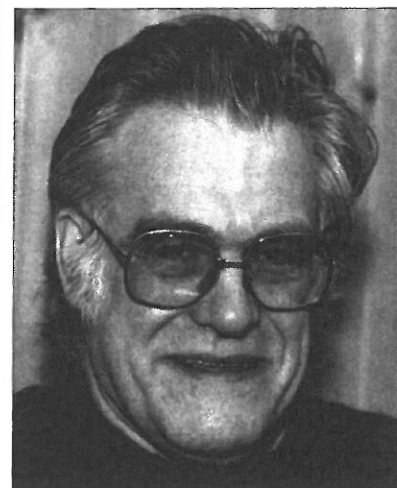
- Trass i de mange og stadig økende sosiale problemene ligger kirkens diako-

nale arbeid nede. Utfordringene er for overveldende. Likevel finnes det tapre forsøk. Den sparsomme diakonale innsats henger også sammen med samfunnets manglende engasjement og syn for helse- og sosialarbeid, som igjen har sin ideologiske grunn i et materialistisk menneskesyn, en arv fra kommunismen. Dessuten har Latvia så langt jeg kjenner til, en meget sparsom diakonal tradisjon å gripe tilbake til. Diakonien må faktisk begynne på bar bakke.

- Diakonien er samtidig en viktig faktor i det menighetsbyggende arbeid og i møte med den sosiale nød. Motivert i det kristne menneskesyn og den kristne nestekjærlighet, vil det etter det jeg fikk høre i Latvia, kun være menighetens folk som vil være villig til å ta på seg frivillig arbeid. Ja, for den del også lønnet omsorgsarbeid for de mange utstøtte og nødlidende. Men det trengs motiverende arbeid, kompetent faglig hjelp og økonomisk støtte.

Alf B. Oftestad ser for seg at Diakonhjemmets høgskolesenter i en oppbyggingsfase ville kunne gi faglig veiledning, undervisning og assistanse på andre måter inkludert ulike former for utveksling.

Fra byen Saldus forteller Oftestad om sitt møte med sokneprest Janis Vanags, som forøvrig også underviser ved fakultetet i Riga. Han planlegger en toårig bibelskole med plass til 40 elever. Tomtespørsmålet er avklart og et nybygg er kostnadsregnet. Utdanningen siktes inn mot menighetsarbeid med hovedvekt på diakoni i et hus som

Førsteamanuensis Alf B. Oftestad.

tenkes bygget sammen med et kapell, menighetssal og prestekontor. Vangas ønsket faglig bistand fra Diakonhjemmet til å bygge opp skolen, og så for seg at en eller to fra menigheten i Saldus kunne studere ved høgskolesenteret. Etter endt utdanning i Norge kunne de være med å bygge opp skolen i Saldus.

Det tenkes også institusjonsdiakoni i Latvia. Oftestad ble invitert til å holde foredrag ved et av de to statlige sykehusene i Riga. Den nyansatte diakonissen Ilze Kolms stod bak invitasjonen sammen med overlegen.

- Diakonissen skal være en kirkens arbeider, holde andakter både for pasienter og personalet, øve sjelesorg og være ansvarlig for gudstjenestene i samarbeid med lokale prester. Hun hadde fått en kortere utdanning i Tyskland. Dette er foreløpig helt enestående ved et statlig sykehus i Latvia.

Foredragsturneen og de kontakter den ga bekreftet til fulle den problemstillingen biskop Bjørn Bue tok opp på kirkemøtet i Bergen i det han refererte til øst-kirkens rop vestover:

“Spar oss for den uorganiserte evangeliseringsiveren som no kjem som ein stendig straum innover Sovjetunionen og Aust-Europa”.

- Latvia er ikke noe unntak, sier Alf B. Oftestad. - De fleste prester og legfolk ser veien fremover for kirken gjennom møysommelig menighetsbyggende arbeid.

Alf B. Oftestad er l. amanuensis ved Diakonhjemmets høgskolesenter. Den teologiske høgskole og en nestor i faget prinsipiell diakoni.